

โคลงสุภาษิตนฤทมนการ

โคลงสุภาษิตนฤทมนการ เป็นคำประพันธ์ที่มีคุณค่ายิ่ง เนื้อความสั่งสอนและเตือนใจคนเป็นอย่างดี

ผู้แต่ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ลักษณะการแต่ง โคลงสี่สุภาพ _____

เนื้อเรื่อง คำว่า นฤทมนการ มาจาก นฤ + ทมน + อการ

นฤ แปลว่า _____, ปราศจาก

ทมน แปลว่า _____

อการ แปลว่า สภาพ, _____

เมื่อนำคำทั้ง 3 มารวมกัน จึงแปลว่า “_____”
หมายความว่า ข้อปฏิบัติที่มีอยู่ในเนื้อหานี้มีอยู่ _____ ซึ่งไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติเสียใจ

เนื้อหาของโคลงแต่ละบท มีดังนี้

โคลงบทที่ 1 ผู้รู้ได้พิจารณาแล้ว และกล่าวสอนไว้ว่า นฤทมนการทั้งสิบข้อนี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามไม่เคยต้องเสียใจ

โคลงบทที่ 2 ทำความดี มีไมตรีจิต ทำคุณสนับสนุนการทำมาชობต่อคนทุกคน จะปราศจากศัตรู มีแต่คนสรรเสริญ

โคลงบทที่ 3 ไม่ควรมีความหลง ความริษยาอาฆาต _____ ส่อเสียด คำหยาบ และไม่ควรนินทาว่าร้ายผู้อื่น

โคลงบทที่ 4 ได้ยินได้ฟังเรื่องราวใด ๆ ก็ตาม อย่าเพิ่งด่วนตัดสิน ก่อนที่จะได้พิจารณาใคร่ครวญดูให้ดีเสียก่อน

โคลงบทที่ 5 การพูดจา นั้น ต้องทำอย่าง _____ คิดให้รอบคอบก่อนว่าผิดถูกเพียงใด เรียบเรียงข้อความให้ดีก่อนพูด จะทำให้ไพเราะหู และไม่เป็นภัยต่อใคร

โคลงบทที่ 6 ความอดกลั้น ไม่พูดขณะที่ยังมีความรู้สึกโกรธแค้น แต่หยุดคิดพิจารณาด้วยเหตุผลถึงความถูกผิด จะทำให้ไม่เสียประโยชน์

โคลงบทที่ 7 การให้ความกรุณาต่อผู้ที่พบกับภัยพิบัติ ช่วยจัดความทุกข์ร้อนให้หมดสิ้น จะได้รับผลตอบแทนในอนาคต เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป

โคลงบทที่ 8 หากกระทำสิ่งใดผิดพลาดไป อย่าได้มี _____ ควรกล่าวขอโทษ จะทำให้ความบาดหมางหมดไป ดีกว่าพูดปด อ้อมค้อม หรือแก้ไขด้วยการคดโกง

โคลงบทที่ 9 ผู้ที่มี _____ มั่นคง ไครมาเกาะกระรอนก็รู้จักอดกลั้น ไม่โกรธ ไม่ได้ตอบ เหมือนคนพาลที่ทำให้เดือดร้อนกันหมด หากทำได้ จะทำให้เป็นคนใจเย็น

โคลงบทที่ 10 ไม่ควรฟังคนที่ _____ เท็จบ้างจริงบ้าง หรือว่าให้ผู้อื่นเจ็บปวด ฟังแล้วจะทำให้พลอยเป็นพวกเดียวกับเขา

โคลงบทที่ 11 ไม่ควรเชื่อข่าวลือ หรือข่าวร้ายต่าง ๆ ควรตรวจสอบข้อเท็จจริงให้แน่ชัด เสียก่อน อย่าด่วนตื่นตื่นไปตามข่าวลือนั้น

โคลงบทที่ 12 ข้อแนะนำให้ปฏิบัติทั้ง 10 ประการนี้ ควรแก่การพิจารณาไตร่ตรองเพื่อนำไปปฏิบัติ แม้ปฏิบัติได้ไม่ครบทั้ง 10 ประการ ก็ควรพยายามอดกลั้นอารมณ์เอาไว้เพื่อความสงบ ก็ยังดีกว่าไม่ได้ทำอะไรเลย

ลักษณะดีเด่นของเรื่อง

โคลงสุภาษิตนฤทมนาคารนี้ มีลักษณะดีเด่น ดังนี้ คือ

1. **ด้านการใช้อ้อยคำภาษา** จะเห็นได้ว่าภาษาในคำประพันธ์ทั้ง 12 บทนี้ เป็นคำง่าย ๆ ความหมายชัดเจน ไม่มีคำศัพท์ที่ต้องแปล และแต่ละบทกินความหมายลึกซึ้ง
2. **ด้านการสั่งสอน** เป็นคำประพันธ์ที่สอนให้ปฏิบัติในเรื่องที่ใกล้ตัว และไม่ได้ยากเย็นในการปฏิบัติ เช่น การระวังคำพูด การรู้จักฟัง รู้จักอดกลั้น ถ้าหากปฏิบัติได้ก็เป็นที่น่าพอใจ ปฏิบัติจะไม่มีวันเสียใจ

แบบฝึกหัดตะลุยโจทย์

1. โคลงสุภามิตนฤทมนการข้อใดสอนต่างกับข้ออื่น

- ก. รอบคอบชอบแลฝัด ก่อนพร้อง
- ข. ไปหมื่นนินทาบาย โทษให้ผู้ใด
- ค. สามารถอาจห้ามงค วาจา ตนเฮย
- ง. ฟังตบสอบคำไข กิดใคร่ กรวณนา

2. ข้อใดคือสาระสำคัญของโคลงสุภามิตนฤทมนการ

- ก. ข้อปฏิบัติของผู้ที่ไม่เคยเสียใจ
- ข. ผู้ที่เคยเสียใจ ปฏิบัติแล้วจะเป็นสุข
- ค. ข้อปฏิบัติที่ไม่ทำให้ผู้ปฏิบัติเสียใจ
- ง. ข้อปฏิบัติที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสงบสุข

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ 3 – 4

พาที่มีสตรึง	รอกิด
รอบคอบชอบแลฝัด	ก่อนพร้อง
คำพูดพ่างลิจิต	เขียนร่าง เรียงแฮ
ฟังเพราะเสนาะต้อง	โสดทั้งห่างภัย

3. สาระสำคัญของคำประพันธ์ข้างต้นนี้คือข้อใด

- ก. สอนเรื่องการคิด
- ข. สอนเรื่องการพูด
- ค. สอนเรื่องการเขียน
- ง. สอนเรื่องการฟัง

4. คำประพันธ์ข้างต้นนี้เด่นที่สุดในเรื่องใด

- ก. แนวคิด
- ข. สัมผัส
- ค. การหลากคำ
- ง. เสียงเสนาะ

5. โคลงสุภามิตนฤทมนการข้อใดที่เป็นการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา และใจ

- ก. เพราะความอดกลั้นต่อผู้อื่น เพราะคิดเสียก่อนจึงพูด เพราะไม่ได้พูดร้ายต่อใคร
- ข. เพราะไม่ได้พูดร้ายต่อใคร เพราะถามฟังความก่อนตัดสินใจ เพราะความอดกลั้นต่อผู้อื่น
- ค. เพราะความอดกลั้นต่อผู้อื่น เพราะไม่ฟังคำคนพูดเพศนิทาน เพราะทำความดีทั่วไป
- ง. เพราะทำความดีทั่วไป เพราะขอโทษบรรดาที่ได้ผิด เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย

6. ข้อใดมิใช่ข้อควรปฏิบัติในโคลงสุภาษิตนฤมณาการ
ก. เพราะอดพูดในเวลาโกรธ	ข. เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย
ค. เพราะมีความสุภาพ	ง. เพราะคิดเสียก่อนจึงพูด
7. ข้อความใดไม่มีกล่าวไว้ในข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการพูด ในโคลงสุภาษิตนฤมณาการ
ก. ควรคิดเสียก่อนจึงพูด	ข. ควรพูดยกย่องสรรเสริญบุคคลทั่วไป
ค. ไม่ควรพูดในเวลาโกรธ	ง. ไม่ควรพูดร้ายต่อผู้ใด
8. คำสอนในข้อใดเป็นการปฏิบัติทางด้านมโนกรรม
ก. ไปหมั่นนินทาป้าย	โทษให้ผู้ใด
ข. ขอโทษเพื่อการระ	วายบาด หมางแฮ
ค. ห่อนตัดสินห้วนห้วน	สาเหตุด้วยเบาความ
ง. สละส่อเสียดมารยา	ใส่ร้าย
9. “สามารถอาจห้ามงด วาจา คนเฮย
ปางเมื่อยังโกรธา ชุ่นแค้น
หยุดคิดพิจารณา แพ้ชนะ ก่อนนา
ชอบผิดคิดเห็นแม่น ไม่ยังเสียดความ
- ข้อใดอธิบายฉันทลักษณ์ของโคลงสุภาษิตข้างต้นนี้ไม่ถูกต้อง
ก. ใช้คำเกินลักษณะบังคับของโคลง	ข. มีคำโทโทษ 1 คำ
ค. ใช้คำตายแทนคำเอก 4 คำ	ง. ใช้ เอก โท ในที่บังคับสลับที่กัน
10. กรุณานรชาติผู้ พ้องภัย พิบัติเฮย
ช่วยรอดปลอดภัย ไชยย สว่างร้อน
ผลจักเพิ่มพูนใน อนาคต กาลแฮ
ชนจักชูชื่นช้อน ป้างเบื่องประจุบัน
- โคลงบทนี้มีใจความตรงกับข้อใด
ก. เมตตากรุณาเป็นเครื่องกำจุนโลก	ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
ค. คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้	ง. ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี

16. โคลงสุภายิตนฤทมนนการข้อใด มิใช่ข้อควรปฏิบัติเกี่ยวกับการฟัง
ก. เพราะไม่หลงเชื่อข่าวร้าย	ข. เพราะไม่ฟังคำคนพูดเพศนิทาน
ค. เพราะความอดกลั้นต่อผู้อื่น	ง. เพราะถามฟังความก่อนตัดสินใจ
17. คำประพันธ์ข้อใดแนะนำเรื่องการพูด
ก. ไม่ฟังคนพูดฟัง	พ้มเพื่อ
ข. สามารถอาจห้ามงด	วาจา ตนเฮย
ค. ไม่จุนเจียบเฉกพาด	พาเคียด ร้อนพ้อ
ง. อีกหนึ่งไม่เชื่อถ้อย	คำคน ลือเฮ

